

Odbor památkové péče
Ministerstvo kultury ČR
Maltézské nám. 471/1
118 00 Praha 1

V Praze dne 26. února 2014
Č.j.: 291-2014/ZH

PODÁNÍ NÁVRHU NA PROHLÁŠENÍ VLAKOVÉHO NÁDRAŽÍ V HAVÍŘOVĚ ZA KULTURNÍ PAMÁTKU

Jménem České komory architektů (ČKA) podávám návrh na prohlášení objektu **vlakového nádraží v Havířově**, č.p. 1300 na parc. č. 3745 a 3748/1, k.ú. Havířov-Město, obec Havířov, část obce Město, okres Karviná, Moravskoslezský kraj, který zahrnuje:

- 1) budovu železničního nádraží, č.p. 1300, na parc. č. 3745;
- 2) přednádražní prostor se zahradní úpravou, na parc. č. 3748/1;
- 3) dvojici vlajkových stožárů, na parc. č. 3748/1;
- 4) plastiku zv. „Směrník“, na parc. č. 3748/1
- 5) pozemky na parc. č. 3745 a 3748/1 (dále též „soubor“, „objekt“ nebo „nádraží“),

kulturní památkou na základě § 2 odst. 1a a v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 20 /1987 Sb., státní památkové péče, ve znění pozdějších předpisů.

Česká komora architektů je ze zákona č. 360/1992 Sb. samosprávná stavovská organizace s přeneseným výkonem státní správy. Jako taková je zákonem pověřena pečovat o stavební kulturu a o kulturu utváření prostředí a spolupůsobit při ochraně veřejných zájmů v oblasti výstavby, architektury a územního plánování. Z pozice dané zákonem navrhuje Ministerstvu kultury, aby prohlásilo architektonicky cenný komplex havířovského nádraží za kulturní památku České republiky.

Vlakové nádraží v Havířově je dílem Josefa Hrejsemnou (1928–2010) a vzniklo v letech 1964 až 1969. Je jednou z kvalitních ukázek architektury 60. let a jeho historická i kulturní hodnota pro region je zcela nezpochybnitelná. Architektura 60. let prošla odbornou reflexí jak z hlediska památkové péče, tak z pohledu historie

JOSEFSKÁ 34/6
118 00 PRAHA 1

+420 257 535 287
CKA@CKA.CZ
WWW.CKA.CZ

architektury a je poměrně jasné, jaká kritéria pro její posuzování použít. Havířovské nádraží je jednoznačně naplňuje a patří tak ke světově uznávanému vkladu českých architektů v oblasti industriálního dědictví. Šedesátá léta dvacátého století jsou přitom zcela výlučnou érou z hlediska dějin architektury a stavby z tohoto období jsou národní vizitkou, která hluboce překročila hranice Československé republiky, a získala jí ve světě patřičný ohlas.

ČKA je proto velmi znepokojena aktuálním vývojem událostí, jež vedly k tomu, že se vlastník budovy, České dráhy, a.s., nakonec rozhodl tuto významnou stavbu zbourat. Pro výlučnost havířovského nádraží hovoří i četné reakce předních českých architektů a historiků architektury a designu. Některá z nich přiložíme k tomuto návrhu a jsme zároveň připraveni Ministerstvu kultury poskytnout i další podpůrné argumenty z řady vynikajících osobností české architektury.

Pro komplexní reflexi je důležitý rovněž rozměr místa. V Moravskoslezském kraji se většina měst výrazně rozvíjela od konce 18. a v 19. století, řada z nich – včetně samotného Havířova – byla založena až v souvislosti s expanzí průmyslu v polovině 20. století. Pro tato místa má pak kvalitní novodobá architektura ještě mnohem větší význam, než by měla pro tradiční, historicky založená města. Centrum Havířova postavené v 50. letech 20. století ve stylu socialistického realismu pak samo bylo v roce 1992 prohlášeno památkovou zónou. Bourání havířovského nádraží má tedy podobný negativní dopad jako demolice nádraží Praha-Těšnov v 80. letech. Je důležité tedy mít na paměti, že i naše budoucí generace mohou demolici významných staveb považovat za závažný a trestuhodný čin.

Od podání předchozího návrhu o zařazení budovy nádraží v Havířově do seznamu kulturních památek, který vzešel od občanského sdružení Důl architektury, jsou zde i nové skutečnosti, které nebyly dosud předloženy:

- založení nové Komise pro ochranu památkového fondu 20. století v rámci Národního památkového ústavu, které vypovídá o vážnosti, s jakou chce ČR přistupovat k historickým hodnotám minulého století;
- výrazný nárůst společenského zájmu a míry poznání hodnot;
- konkrétní studie doložily, že stavbu lze adaptovat tak, aby mohla i nadále sloužit svému účelu;
- na základě ultrazvukové diagnostiky bylo doloženo, že železobetonová konstrukce sochy zv. „Směrník“ není v havarijním stavu.

JOSEFSKÁ 34/6
118 00 PRAHA 1

+420 257 535 287
CKA@CKA.CZ
WWW.CKA.CZ

Pevně věříme, že v zájmu kvalitního prostředí je i řádná péče o kulturní dědictví České republiky. Důvěřujeme kompetenci a odbornosti příslušných zaměstnanců Ministerstva kultury, kteří nedopustí, aby ČR přišla o takto význačnou budovu, a prohlásí ji za kulturní památku.

Nedílnou a podstatnou přílohou tohoto podání budou doporučení vyjadřující podporu zachování komplexu havířovského nádraží od předních českých osobností z oblasti architektury. Některé z nich navíc v minulosti získaly Cenu Ministerstva kultury. Doručení těchto materiálů Ministerstvu kultury proběhne v nejbližších dnech.

Ing. arch. Josef Smutný
2. místopředseda ČKA

JOSEFSKÁ 34/6
118 00 PRAHA 1

+420 257 535 287
CKA@CKA.CZ
WWW.CKA.CZ